

Prijatelj je prenehal s svojo pripoveditjo, zakaj vstopila je v sobo njegova gospa, se ljubeznivo nasmehnila ter rekla: »Menim, da sem prišla ravno o pravem času vaju povabit na večerjo. Povest o tem znamenitem košku si skončal, kajneda, dragi možek?«

»Da! — Vidiš, moj ljubi Ivan, zato hranim ta košek kakor ljub spominek svoje brezskrbne mladosti, ljubezni svojih staršev, ki bi bili radi dali svojo srčno kri za svoje otroke. Žal, niso videli moje sedanje sreče, a videli so me na pravem poti, sredi resnega, vztrajnega učenja. To jih je tolažilo in jim sladilo zadnje dneve njih trpkega življenja.«

Globok vtisk je napravila name prijateljeva preprosta povest o tem košku, ki se mu je kakor resen kašipot postavil na razpotje njegovega življenja — njemu v srečo. V ta košek so nekdanj kapale solze njegove ljubeče matere; vreden je, da kraljuje tu med drugo krasno sobno opravo.

Odšli smo v obednico.

Tam pa sem sklenil, da to povest o prvi priliki razodenem ljubim »Zvončkovim« čitateljem.

In danes sem izpolnil oni sklep!

FRAN KOŠIR:

Peklenšček in novomašnik.

Narodna pravljica iz Dravinjske doline.

z Studenic drži preko Boča prelaz, po katerem dospeš v tričetrt ure na takoimenovani Veliki travnik in od tod v desetih minutah do kostrivniške podružnice sv. Marjete na Boču. Tik cerkvice je velik, velik kamen, ki si o njem ljudstvo tod naokrog pripoveduje to-le dogodbico:

V cerkvici sv. Marjete na Boču se je imela vršiti nova maša. Svatje, pa še več nesvatov, so željno pričakovali začetka nekrvave daritve nove zaveze; toda novomašnika ni; pa ga ni iz zakristije pred oltar.

Kaj neki je z njim?

Ko se je novomašnik opravljal za mašo, prilomasti k njemu — oj, sam Bog nas varuj — naravnost iz pekla pravi pravcati peklenšček, potegne novomašnika za rokav, ter de: »Morda se še spominjaš, da si vzel bratu nekoč v mladosti kos kruha, ker si bil jako lačen. Za ta prestop se še nisi spokoril. A zdaj je tu ura tvoje pokore. Jaz pojdem v Studenice v kamenico (ljudje pravijo le Steingraben) po velik kamen in če pridem z njim nazaj, preden bo pozvonilo k povzdigovanju, tedaj romava v pekel.«

Po teh besedah odide vrag v Studenice, novomašnik pa pred oltar.

V kamenici, zadaj za samostanom redovnic-spokornic odtrga peklenšček od tamošnjih velikanskih pečin ogromen kamen, si ga notovori na širokopleči hrbet, potem pa hajdi z njim na Boč.

Strma pot ter težki tovor vruga jako, jako utrudita. Ves poten se sredi pota malo odpočije ter natihem tolaži, češ: »Saj šele bere danes prvič mašo, zato mu ta gotovo ne pojde tako urno izpod rok.«

Novomašnik se je žuril, kolikor se mu je le dalo. Pride odločilen trenutek.

Hudič prisopiha s kamenom kot kakšen kovaški meh blizu cerkvice; zdajci pozvoni k povzdigovanju.

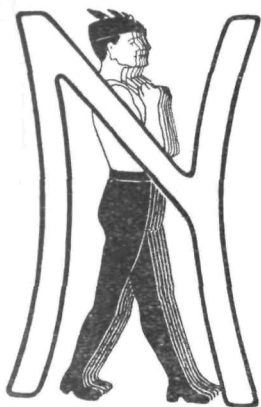
Ves srdit vrže vrag kamen na tla v bližino cerkvice ter jo odkuri urnih krač bogvekam drugam.

V kamenu pa se vidijo še dandanes upodobljeni vragov hrbet ter kremplji, ki je z njimi držal kamen.

A. JANEŽIČ:

Domovina Slovencev.

a južnozahodni strani Avstrijsko-ogrske države, ob podnožju planinskih gor stanuje majhen, a čvrst in delaven rod slovenski. Selišča njegova se razprostirajo po južnem delu zelene Štajerske in gorate Koroške ter segajo preko Kranjskega, Goriškega in čez severno Istro do obal sinjega Jadranskega morja. Na zahodu napajajo to krasno zemljo zelenomodri valovi bistre Soče in snežnica vnebokipečih gorskih vrhov, na vzhodu pa se objemlje s hrvaško zemljo in izgublja v nepregledni ravnini ogrski.

Svet je močno gorat in bregovit, nikjer vendar ne primanjkuje za selo in ral pripravnne ravnote. Gore in brda odeva gozd in trata, osojne bregove in gorice prepleta vinska trta, kmetu najslajši pridelek; ravani in doline pa krasi v čudni izpremenjavi polje in livade, vasi in mesta.

Osrčje gor in hribov hrani obilo koristnih rud, ki služijo pridni roki v izdelavo potrebnega orodja, ali pa je razvotljeno v nezmerne dvorane s prekrasnimi kamenitimi podobami in drugimi podzemskimi čudeži. Zemlja je bogata z bistrimi jezери in ribniki, po katerih se vozi ribič v svojem čolnu, s srebročistimi studenci in potoki, ki namakajo in rodovitijo dol in gorico, pa tudi z deročimi rekami, ki nosijo ladje in druge tovore na svojem hrbtu. Kamorkoli se obrneš, pri vsakem koraku te pozdravlja obilnost in raznovrstnost pozemskih in prirodnih čudežev; le pod jugom